

**ÖZEL HASTANELER VE SAĞLIK KURULUŞLARI DERNEĞİ, OHSAD
13. OHSAD KURULTAYI
SAĞLIKTA ORTAK ÇÖZÜM TOPLANTILARI
8 ARALIK 2023**

SAĞLIK BAKANLIĞININ 100.YILINDA SAĞLIK BAKANLARI

Prof. Dr. S. Haluk ÖZSARI

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Öğretim Üyesi

hozsari@iuc.edu.tr,

halukozsari@gmail.com, www.halukozsari.com

**Türkiye Cumhuriyeti 100 Yıl önce,
kendisi küçük ama
planlananların çok büyük ve öncü olduğu
bu mütevazı odada kurulmuş...**

CUMHURİYET İLANINDAN 4 YIL 3 AY ÖNCE

“8 Ağustos 1919, Erzurum Kongresi gecesinde, Atatürk yanındaki Mazhar Müfit Kansu’dan defterine not almasını ister; zaferden sonra hükümet biçimi Cumhuriyet olacak hedefiyle başlayan 5 başlıklı liste yazdırır ve “defterin bu sayfasını kimseye gösterme” der. 1925 yılında sorar “kaçıncı maddeyiz” *

***Adnan Nur Baykal,
Mustafa Kemal Atatürk’ün Liderlik Sırları:257,
33.Baskı 2022**

ANA BAŞLIKLAR

- ✓ 25 YILLIK DÖNEMLERLE SAĞLIK BAKANLARI
- ✓ SÜRELERİNE GÖRE SAĞLIK BAKANLARI
- ✓ SAĞLIK BAKANLARI GÖREVDE KALMA OLASILIKLARI ARAŞTIRMALARI; 1995-2020
- ✓ SİYASİ PARTİ DÖNEMLERİNE GÖRE SAĞLIK BAKANLARI
- ✓ YAŞAYAN SAĞLIK BAKANLARI
- ✓ EĞİTİMLERİNE GÖRE SAĞLIK BAKANLARI
- ✓ SAĞLIK BAKANLIĞI SONRASI SAĞLIK BAKANLARI

SAĞLIK BAKANLIĞI 100.YILINDA SAĞLIK BAKANLARI

SAĞLIK BAKANLIĞI 100.YILINDA SAĞLIK BAKANLARI

- ✓ 3 Mayıs 2020 Sağlık Bakanlığı 100.Kuruluş yıldönümü;
Savaş Dönemi, TBMM'nin açılışından iki hafta sonra, 3 Sayılı Kanun, Sıhhiye ve Muavenet-i İçtimaiye Vekaleti,
- ✓ Cumhuriyet öncesi, üç Sağlık Bakanı; Adnan ADIVAR, Refik SAYDAM, Rıza NUR,
- ✓ Cumhuriyet dönemi 66 Hükümet, 60 Sağlık Bakanı, 52 ayrı Bakan,
- ✓ İlk 25 yıl, 1920-1945, 14 Hükümet, 6 Sağlık Bakanı, Ortalama 1.521 gün : 4 yıl 2 ay 1 gün,
- ✓ İkinci 25 yıl, 1945-1970, 17 Hükümet, 18 Sağlık Bakanı, Ortalama 507 gün : 1 yıl 4 ay 22 gün,
- ✓ Üçüncü 25 yıl, 1970-1995, 19 Hükümet, 23 Sağlık Bakanı, Ortalama 397 gün : 1 yıl 1 ay 2 gün,
- ✓ Son 25 yıl, 1995-2020, 16 Hükümet, 10 Sağlık Bakanı, Ortalama 913 gün : 2 yıl 6 ay 3 gün,

SAĞLIK BAKANLIĞI 100.YILINDA SAĞLIK BAKANLARI

- ✓ 52 ayrı Bakan için ortalama görev süresi 700 gün, 1 yıl 11 ay 5 gün
16 Bakan ortalama görev süresinin üzerinde, 36 Bakan ortalama görev süresinin altında görev yapmış
- ✓ En uzun süre Bakanlık yapanlar;
 - Refik Saydam aralıklı toplam 14 yıl 5 ay 29 gün,
 - Recep Akdağ aralıklı toplam 11 yıl 4 ay 4 gün,
- ✓ En kısa süre Bakanlık yapanlar;
 - 10 gün ile Nusret Fişek ve Cemil Çiçek,
 - 13 gün ile Nafiz Kurt
- ✓ Ortalama görev süresi altında görev yapan Bakanlar;
 - İlk 25 yıldaki 6 Bakanın yarısı,
 - İkinci 25 yılda (toplam 50. yılda) 22 Bakanın yarısı,
 - 75. yılda 43 Sağlık Bakanı'nın 29'u ve 100. yılda 52 Sağlık Bakanı'nın 36'sı,
 - Ortalama süreden az görev yapan Sağlık Bakanlarından 27'si Tıp Doktoru ve 10'u aynı zamanda Öğretim Üyesi.

SAĞLIK BAKANLIĞI 100.YILINDA SAĞLIK BAKANLARI

- ✓ Aralıksız Bakanlık yapanlar;
 - 1930'lu yıllarda; Refik Saydam 6 yıl 9 ay 25 gün, Hulusi Alataş aralıksız 3 yıl 2 ay 6 gün,
 - 2000'li yıllarda; Osman Durmuş 3 yıl 6 ay 21 gün, Recep Akdağ aralıksız 8 yıl 1 ay 13 gün,

- ✓ En az Bakan değişikliği yaşanan 10 yıllık dönemler;
 - 2 Bakan değişikliği ile 1930-1940 ve 2000-2010 yılları arası

- ✓ En fazla Bakan değişikliği yaşanan 10 yıllık dönemler;
 - 12 Bakan değişikliğiyle 1970-1980 ve 1990 ile 2000 yılları arası,
 - 6 Bakan değişikliğiyle Nisan 1977 ile Eylül 1980 arası,

- ✓ 5 Bakan değişikliğiyle Haziran 1991 ile Ağustos 1994 arası Sağlık Bakanlığı'nda ortalama görev süresinin en az olduğu dönemler.

SAĞLIK BAKANLIĞI 100.YILINDA SAĞLIK BAKANLARI

2020 yılında yapılan Analiz, 100 yıllık dönemde, göreve gelen Sağlık Bakanı'nın;

- ✓ ilk altı ay görevde kalma olasılığı yüzde 89,7,
- ✓ ikinci altı ay görevde kalma olasılığı yüzde 65,5,
- ✓ üçüncü altı ay görevde kalma olasılığı yüzde 44,1,
- ✓ dördüncü altı ay görevde kalma olasılığı yüzde 29,3,
- ✓ Sağlık Bakanlarının görevde kalma olasılığının yüzde 50'nin altına düşmesi 1 yıl tamamlandıktan sonra,

1996 yılında yapılan Analiz; 1920-1995 arası 75 yıllık dönemde,

- ✓ ilk altı ay görevde kalma olasılığı yüzde 78,
- ✓ ikinci altı ay görevde kalma olasılığı yüzde 48,
- ✓ üçüncü altı ay görevde kalma olasılığı yüzde 34,
- ✓ dördüncü altı ay görevde kalma olasılığı yüzde 24,
- ✓ Sağlık Bakanlarının görevde kalma olasılığının yüzde 50'nin altına düşmesi ikinci altı aylık dönem içinde gerçekleşmiştir.

SAĞLIK BAKANLIĞI 100.YILINDA SAĞLIK BAKANLARI

Siyasi Parti Dönemlerine göre Sağlık Bakanları;

- ✓ Cumhuriyet Halk Partisi 11,
- ✓ Demokrat Parti 5,
- ✓ Adalet Partisi 6,
- ✓ Yeni Türkiye Partisi 2,
- ✓ Milliyetçi Hareket Partisi 2,
- ✓ Anavatan Partisi 8,
- ✓ Doğru Yol Partisi 7,
- ✓ Demokratik Sol Parti 1,
- ✓ Adalet ve Kalkınma Partisi 4 ayrı Sağlık Bakanı ile çalışmış,

Siyaset dışından 9 ayrı Sağlık Bakanı görev yapmış,

SAĞLIK BAKANLIĞI 100.YILINDA SAĞLIK BAKANLARI

Kitap yazıldığı tarihte;

- ✓ Kaya Kılıçturgay,
- ✓ Mustafa Kalemli,
- ✓ Bülent Akarcalı,
- ✓ Cemil Çiçek,
- ✓ Halil Şıvgın,
- ✓ Yaşar Eryılmaz,
- ✓ Rifat Serdaroğlu,
- ✓ Kazım Dinç,
- ✓ Osman Durmuş,
- ✓ Recep Akdağ,
- ✓ Mehmet Müezzinoğlu,
- ✓ Ahmet Demircan

yaşayan Sağlık Bakanları

SAĞLIK BAKANLIĞI 100.YILINDA SAĞLIK BAKANLARI

- ✓ 66 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin 52 Sağlık Bakanı arasında;
 - 10 Profesör ,
 - 3 Doçent olmak üzere 41 Tıp Doktoru,
 - 1 Öğretim Üyesi (Matematik Doçenti), 3 İktisatçı, 4 Hukukçu, 1 Eczacı, 1 Ziraat Mühendisi ve 1 Lise mezunu dikkat çekmektedir.
- ✓ Tıp Doktoru olmayan Sağlık Bakanları;
 - Hukukçu Selahattin Cizrelioğlu, Cengiz Gökçek, Cemil Çiçek, Halil Şıvgın,
 - İktisatçı Mehmet Aydın, Bülent Akarcalı, Rifat Serdaroğlu,
 - Ziraat Mühendisi Nihat Kitapçı,
 - Eczacı Kazım Dinç,
 - İş İnsanı Nafiz Kurt
- ✓ Meslek dağılımları ile Siyasi Parti ilişkisinde;
 - Demokrat Parti, Adalet Partisi, Yeni Türkiye Partisi, Demokratik Sol Parti ile Adalet ve Kalkınma Partisi Bakanları ile siyaset dışı atananların tamamı Tıp Doktoru,
 - Cumhuriyet Halk Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi, Anavatan Partisi ve Doğru Yol Partisi dönemlerinin Bakanları arasında Tıp Doktoru dışındaki mesleklere de mensup,
 - Siyaset dışı atanan 9 Sağlık Bakanı'nın 7'si Tıp Doktoru + Öğretim Üyesi,
- ✓ Tek kadın Bakan Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Türkan Akyol,
- ✓ Sağlık Bakanı/Müsteşarı Prof. Dr. Nusret Fişek, 1946, John Hopkins Halk Sağlığı Okulu Sağlık Yönetimi eğitilmiş

SAĞLIK BAKANLIĞI 100.YILINDA SAĞLIK BAKANLARI

Sağlık Bakanlığı sonrasında;

- ✓ Refik Saydam Başbakan,
- ✓ Mustafa Kalemlî Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,
- ✓ Cemil Çiçek Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Başbakan Yardımcısı,
- ✓ Faruk Sükan İçişleri-Devlet Bakanlıkları ve Başbakan Yardımcısı,
- ✓ Recep Akdağ Başbakan Yardımcısı,
- ✓ Yıldırım Aktuna Devlet Bakanı ve Hükümet Sözcüsü,
- ✓ Vefa Tanır Bayındırlık-Orman-Millî Savunma Bakanı, Mustafa Kalemlî İçişleri ve Orman Bakanı,
- ✓ Rıza Nur Dışişleri Bakanı,
- ✓ Salih Ragıp Üner İçişleri Bakanı,
- ✓ Fahrettin Kerim Gökay İmar ve İskan Bakanı,
- ✓ Kemal Demir Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı,
- ✓ Türkan Akyol Devlet Bakanı,
- ✓ Mehmet Müezzinoğlu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı ve
- ✓ Bülent Akarcalı Turizm Bakanı

KAYNAKLAR

- ✓ BAYKAL, A. N. (2022): Mustafa Kemal Atatürk'ün Liderlik Sırları:257, 33.Baskı
- ✓ ÖZSARI S. H. (2020): Sağlık Bakanlığı'nın 100. Yılında Sağlık Bakanları, Yalın Yayıncılık, ISBN 978-605-9579-75-9, İstanbul
- ✓ ÖZSARI S. H.; Sağlık Ekonomisi Lisans/Yüksek Lisans Ders Notları, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, 2022
- ✓ Türk Tabipleri Birliği, www.ttb.org.tr
- ✓ Sağlık Bakanlığı, www.saglik.gov.tr

“8 Ağustos 1919, Erzurum Kongresi gecesinde, Atatürk yanındaki Mazhar Müfit Kansu’dan defterine not almasını ister; zaferden sonra hükümet biçimi Cumhuriyet olacak hedefiyle başlayan 5 başlıklı liste yazdırır...” *

***Adnan Nur Baykal,
Mustafa Kemal Atatürk’ün Liderlik Sırları:257, 33.Baskı 2022**

**Bu azim ve kararlılığa duyduğum saygıyla
Cumhuriyetimizin 100.Yılı hepimize kutlu olsun.**

S. Haluk ÖZSARI
hozsari@iuc.edu.tr,
halukozsari@gmail.com,
www.halukozsari.com